

Tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Vĩnh Phúc đối với công tác báo chí địa phương hiện nay

ThS. ĐÀO ĐÌNH KHOA

Báo Bắc Ninh, Thành phố Bắc Ninh, Tỉnh Bắc Ninh; Email: daodinhkhoa@gmail.com

Tóm tắt: Trên cơ sở nhận thức được vai trò quan trọng của báo chí và công tác báo chí, trong những năm qua, Tỉnh ủy Vĩnh Phúc luôn chú trọng lãnh đạo công tác báo chí địa phương nhằm đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác này, đồng thời xác định đây là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong công tác xây dựng Đảng. Bài viết phân tích thực trạng Tỉnh ủy Vĩnh Phúc lãnh đạo công tác báo chí địa phương, chỉ rõ những kết quả đạt được cũng như tồn tại, hạn chế; từ đó, đề xuất một số giải pháp tăng sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Vĩnh Phúc đối với công tác báo chí địa phương thời gian tới.

Từ khóa: công tác báo chí địa phương, Tỉnh ủy Vĩnh Phúc, báo chí, truyền thông.

1. Thực trạng Tỉnh ủy Vĩnh Phúc lãnh đạo công tác báo chí địa phương hiện nay

Trong thời gian qua, Tỉnh ủy Vĩnh Phúc luôn chú trọng lãnh đạo công tác báo chí địa phương nhằm đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác này. Tỉnh ủy đã ban hành Chỉ thị số 05-CT/TU ngày 14/3/2011 về tăng cường sự lãnh đạo, quản lý công tác báo chí, xuất bản; đồng thời lãnh đạo chính quyền ban hành nhiều văn bản định hướng về công tác báo chí phù hợp với đặc điểm, tình hình chung của tỉnh như: Quyết định số 2015/QĐ-UBND ngày 20/8/2012 của Ủy ban nhân dân tỉnh phê duyệt Quy hoạch phát triển ngành xuất bản - in - phát hành tỉnh Vĩnh Phúc đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030; Quyết định số 3891/QĐ-UBND ngày 31/12/2013 của Ủy ban nhân dân tỉnh về phê duyệt Quy hoạch phát triển ngành Báo chí, Phát thanh - Truyền hình và Thông tin điện tử tỉnh Vĩnh Phúc đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030; Kế hoạch số 158/KH-UBND ngày 15/09/2020 thực hiện Chỉ thị số 43-CT/TW ngày 08/4/2020 của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XII về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động của Hội Nhà báo Việt Nam trong tình hình mới; Quyết định số 70/2021/QĐ-UBND ngày 29/12/2021 quy định định mức kinh tế - kỹ thuật về sản xuất chương trình phát thanh - truyền hình trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc; Quyết định số 08/2022/QĐ-UBND ngày 30/3/2022 quy định tổ chức hợp báo của Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc với các cơ quan thông tấn, báo chí...

Công tác chỉ đạo, định hướng, cung cấp thông tin cho báo chí được thực hiện thường xuyên, liên tục, có trọng tâm, trọng điểm. Các cơ quan báo chí trên địa bàn

tỉnh đã bám sát tôn chỉ, mục đích, thông tin tích cực, đầy đủ, kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các sự kiện nổi bật, các nhiệm vụ trọng tâm, cấp bách và mọi mặt đời sống xã hội; tuyên truyền, giới thiệu, quảng bá hình ảnh Vĩnh Phúc đến với bạn bè trong nước và quốc tế. Nhiều cơ quan báo chí, phóng viên đã tích cực phát hiện, kịp thời phản ánh, nêu gương và cổ vũ, động viên những nhân tố mới, tập thể, cá nhân điển hình, gương người tốt, việc tốt; thực hiện ngày càng hiệu quả chức năng giám sát và phản biện xã hội, tích cực tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

Dưới sự lãnh đạo của Tỉnh ủy, Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh đã hướng dẫn các cơ quan, đơn vị về công tác thông tin, báo chí về một số quy trình, thủ tục trong tiếp và trả lời báo chí; hướng dẫn quan tâm đến loại hình, tôn chỉ, mục đích của các cơ quan báo chí; tăng cường phối hợp để chủ động thông tin trên báo chí; ban hành nhiều văn bản hướng dẫn các cơ quan nhà nước trên địa bàn tỉnh thực hiện trách nhiệm cung cấp thông tin cho báo chí, phối hợp quản lý hoạt động báo chí, nhận diện biểu hiện [báo hóa] tạp chí, [báo hóa] trang thông tin điện tử tổng hợp, [báo hóa] mạng xã hội và biểu hiện [tư nhân hóa] báo chí. Trên cơ sở kết quả kiểm tra, xác minh, xử lý và làm rõ các thông tin báo chí phản ánh của các cơ quan liên quan, Sở Thông tin và Truyền thông tổng hợp, làm việc với các cơ quan báo chí, kịp thời cung cấp các thông tin chính thống. Qua đó, tạo kênh thông tin tương tác hai chiều giữa báo chí và chính quyền địa phương ngày càng chặt chẽ và hiệu quả hơn. Một số vấn đề báo chí phản ánh được kịp thời xử lý như: dự án Khu du lịch

sinh thái Tam Đảo II; dự án Shophouse; dự án đô thị sinh thái Bắc Đầm Vạc; Bức tử hồ thủy lợi ở Vĩnh Phúc và nguy cơ lợi ích nhóm; khai thác đất ở Tam Dương, Lập Thạch, Sông Lô...

Các cơ quan, đơn vị trong tỉnh ngày càng chủ động, tích cực theo dõi, nắm bắt, xác minh, xử lý và phản hồi thông tin báo chí phản ánh về đơn vị mình theo quy định hiện hành và kịp thời xử lý các tình huống đột xuất, giúp cho báo chí thông tin chuẩn xác, tạo sự đồng thuận trong xã hội. Hằng tháng, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy phối hợp với Hội Nhà báo tổ chức giao ban báo chí, đánh giá tình hình hoạt động báo chí và định hướng thông tin tuyên truyền cho các cơ quan thông tấn báo chí. Ngoài ra, việc phối hợp tuyên truyền với cơ quan thông tấn báo chí của Trung ương được triển khai hiệu quả với đầy đủ các loại hình báo chí, nhằm thông tin những tiềm năng, thế mạnh, lợi thế cạnh tranh của tỉnh Vĩnh Phúc so với các địa phương khác trong vùng cũng như cả nước.

Công tác giáo dục tư tưởng chính trị, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ cán bộ làm công tác báo chí có nhiều chuyển biến tích cực. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, hằng năm, Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh phối hợp với Hội Nhà báo tỉnh tổ chức lớp tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ cho các hội viên của Hội Nhà báo, bao gồm phóng viên, biên tập viên của các cơ quan báo chí và cán bộ quản lý báo chí trên địa bàn tỉnh. Thường xuyên tổ chức tập huấn, triển khai thực hiện quy chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí đối với các cơ quan, đơn vị. Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh ban hành văn bản hướng dẫn các địa phương, đơn vị trong việc tiếp, làm việc và phối hợp cung cấp thông tin cho báo chí⁽¹⁾. Đồng thời, Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh luôn quan tâm tổ chức tập huấn chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ thông tin cơ sở (Đài truyền thanh cấp huyện, xã, cán bộ phụ trách bản tin, trang thông tin điện tử của các sở, ban, ngành); chỉ đạo các cơ quan báo chí tổ chức tập huấn cho phóng viên, biên tập viên, cán bộ, cộng tác viên đơn vị mình và tham gia các hội nghị tập huấn, bồi dưỡng quản lý báo chí, xuất bản do Bộ Thông tin và Truyền thông tổ chức.

Cùng với đó, Tỉnh ủy luôn quan tâm lãnh đạo công tác kiểm tra, giám sát các hoạt động báo chí; phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân tham gia xây dựng, giám sát hoạt động của các cơ quan báo chí. Chú trọng kiểm tra, giám sát việc việc chấp hành quy định của pháp luật trong hoạt

động báo chí đối với các cơ quan báo chí; tăng cường quản lý chặt chẽ nội dung thông tin trên báo chí và mạng xã hội; kịp thời phát hiện những thông tin sai phạm trên báo chí, mạng xã hội. Qua kiểm tra đã chỉ ra một số vấn đề tồn tại cần nghiêm túc rút kinh nghiệm như: Một số tin, bài trên trang thông tin điện tử tổng hợp chưa thực hiện đúng quy định về việc ghi thời gian đăng thông tin khi trích dẫn nguồn; chưa thực hiện đúng thời gian lưu chiếu chương trình truyền hình theo quy định; việc cập nhật thời gian tiếp nhận đơn, thư khiếu nại, tố cáo trong sổ theo dõi chưa đầy đủ ngày/tháng/năm (chỉ cập nhật tháng/năm); chưa thực hiện đúng quy định về khung giờ chiếu phim Việt Nam trong ngày (đối với Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh); một số tin, bài trên báo điện tử khi trích dẫn lại từ nguồn khác còn trích dẫn thiếu thông tin về thời gian đã đăng, phát thông tin đó ở trên trang nguồn⁽²⁾...

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc lãnh đạo công tác báo chí địa phương của Tỉnh ủy Vĩnh Phúc vẫn còn một số tồn tại, hạn chế. Mặc dù công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện được quan tâm, chú trọng nhưng việc triển khai có lúc chưa đồng bộ, quyết liệt. Sự phối hợp giữa các cơ quan lãnh đạo, cơ quan quản lý và cơ quan chủ quản trong công tác báo chí có lúc, có nơi còn chưa chủ động, kịp thời, nhất là trong việc định hướng thông tin đối với những vấn đề quan trọng, phức tạp, nhạy cảm. Công tác chỉ đạo, quản lý thông tin đôi lúc còn chưa chủ động, thiếu kịp thời và chạy theo sự vụ. Một số cơ quan, đơn vị chưa làm tốt công tác phát ngôn, cung cấp thông tin cho báo chí, có biểu hiện đùn đẩy, né tránh trách nhiệm. Việc lãnh đạo thông qua công tác kiểm tra, giám sát các hoạt động báo chí; phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân tham gia xây dựng, giám sát hoạt động của các cơ quan báo chí vẫn chưa thực sự hiệu quả. Trình độ, năng lực của một số cán bộ, phóng viên, biên tập viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý trong các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh còn hạn chế; đôi khi chưa chủ động, sáng tạo trong chuyên môn nghiệp vụ.

Việc hợp tác truyền thông giữa một số cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị của tỉnh với các cơ quan báo chí Trung ương chưa được phát huy, thậm chí các bên còn chưa chủ động phối hợp xử lý những vấn đề, tình huống cần phải nhanh để có thông tin chính thống về vấn đề dư luận quan tâm. Nhiều cơ quan, đơn vị, địa phương chậm xử lý những hạn chế đã được chỉ ra, chưa thực hiện nghiêm túc ý kiến chỉ đạo, yêu cầu của cấp trên trong thực thi nhiệm vụ nên không có thông tin để

báo cáo lãnh đạo, cung cấp cho báo chí; mặt khác nhiều đơn vị, địa phương không chủ động, kịp thời cung cấp thông tin chính thống cho báo chí dẫn đến tình trạng báo chí tự tìm kiếm, sử dụng thông tin từ □ mạng xã hội □ thiếu kiểm chứng.

2. Một số giải pháp tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh ủy Vĩnh Phúc đối với công tác báo chí địa phương thời gian tới

Một là, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Tỉnh ủy và các cấp lãnh đạo đối với công tác báo chí và vai trò của báo chí tỉnh Vĩnh Phúc. Xác định, quy định rõ trách nhiệm chỉ đạo, tổ chức thực hiện công tác báo chí cho từng tổ chức, cá nhân cụ thể. Khắc phục triệt để quan điểm cho rằng, trách nhiệm thực hiện nhiệm vụ công tác báo chí là của các cơ quan báo chí hay của cán bộ trực tiếp tham gia hoạt động báo chí. Các đồng chí trong Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Tỉnh ủy, cấp ủy các cấp phải nắm vững vai trò, từng nhiệm vụ về công tác báo chí ở địa phương để lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện đúng, đủ theo quy định. Thường xuyên chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra các cấp dưới; các cơ quan tham mưu và cán bộ chuyên trách giúp việc cấp mình trong việc tổ chức triển khai nhiệm vụ trong công tác báo chí.

Hai là, tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo các sở, ban, ngành; Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố tiếp tục đẩy mạnh việc triển khai thực hiện Luật Báo chí năm 2016; Nghị định số 09/2017/NĐ-CP ngày 09/02/2017 của Chính phủ quy định chi tiết việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước; Nghị định số 119/2020/NĐ-CP ngày 07/10/2020 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động báo chí, xuất bản; Văn bản số 2595/BTTTT-CBC ngày 14/7/2020 về việc phối hợp triển khai quy hoạch báo chí; Quyết định số 40/2021/QĐ-UBND ngày 26/10/2017 của Ủy ban nhân dân tỉnh quy định việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của các cơ quan hành chính nhà nước trên địa bàn tỉnh và các văn bản quy phạm pháp luật, văn bản chỉ đạo, hướng dẫn về quản lý báo chí và thông tin trên mạng. Yêu cầu người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, địa phương nghiêm túc thực hiện việc cử người phát ngôn; việc phát ngôn, họp báo, cung cấp thông tin định kỳ, đột xuất, bất thường cho báo chí và việc tiếp nhận, xử lý thông tin báo chí phản ánh theo đúng quy định, không để xảy ra khủng hoảng truyền thông tại cơ quan, đơn vị, địa phương. Phải thống nhất trong tập thể lãnh đạo về nội dung phát ngôn, cử đầu mỗi phát ngôn duy

nhất để việc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí được thuận lợi. Thường xuyên cập nhật thông tin; khẩn trương chỉ đạo tổ chức kiểm tra, xác minh, làm rõ thông tin báo chí phản ánh liên quan đến ngành, lĩnh vực, địa bàn cơ quan mình quản lý; xử lý theo thẩm quyền, kịp thời phản hồi, cung cấp thông tin cho báo chí, không để các cơ quan báo chí tự tìm kiếm, khai thác những nguồn thông tin thiếu kiểm chứng, không chính xác.

Ba là, tiếp tục đổi mới, sắp xếp các cơ quan báo chí; xây dựng đội ngũ cán bộ, nhà báo và cán bộ quản lý báo chí đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Chú trọng công tác giáo dục tư tưởng chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ lý luận chính trị cho cán bộ, đảng viên, phóng viên, biên tập viên; đấu tranh ngăn chặn những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện □ tự diễn biến □ □ tự chuyển hóa □ trong đội ngũ những người làm báo. Quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo các cơ quan báo chí đủ phẩm chất và năng lực, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; xây dựng đội ngũ đảng viên trong các cơ quan báo chí thật sự tiên phong, gương mẫu, giữ vững phẩm chất chính trị và đạo đức của người làm báo cách mạng; thực hiện nghiêm túc quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo; quy tắc sử dụng mạng xã hội và các quy định của pháp luật, Hội Nhà báo Việt Nam về hoạt động báo chí.

Bốn là, phát huy vai trò của các cơ quan chủ quản và cơ quan quản lý nhà nước về báo chí, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân trong tỉnh đối với việc tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh ủy đối với công tác báo chí địa phương. Xây dựng, hoàn thiện và thực hiện tốt Quy chế làm việc của Tỉnh ủy và quy chế phối hợp hoạt động giữa Tỉnh ủy, chính quyền và các tổ chức có liên quan với cơ quan báo chí. Nội dung quy chế phải phân định rõ trách nhiệm, quyền hạn của từng tổ chức, cá nhân cụ thể; phải quy định chức năng lãnh đạo của Tỉnh ủy với quản lý điều hành của Ủy ban nhân dân tỉnh để vận dụng vào thực tiễn từng công việc cụ thể. Ngoài ra, chú trọng đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát đối với các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh và các hoạt động báo chí ở địa phương; nâng cao chất lượng sơ kết, tổng kết thực tiễn lãnh đạo công tác báo chí./.

(1) Sở Thông tin và Truyền thông tỉnh Vĩnh Phúc (2023), Báo cáo số 90/BC-STTTT về kết quả 12 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TU ngày 14/3/2011 của Tỉnh ủy về tăng cường sự lãnh đạo, quản lý công tác báo chí, xuất bản, tr.7, 10.